

МІСТО КУРАХОВЕ

ВИВЧЕННЯ ДУМКИ ПІДПРИЄМЦІВ

проведено

**Експертним комітетом з розробки
Стратегії економічного розвитку міста Курахове**

за підтримки

**Товариство з обмеженою
відповідальністю
«Донбаська Паливно-
Енергетична Компанія»**

Проект «Економічний розвиток міст»

Травень 2008 року

Зміст:

I.	ВСТУП	3
II.	МЕТОДОЛОГІЯ	3
III.	УГАЗАЛЬНЕНІ ВИСНОВКИ	4
IV.	РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ	5
	1. Статус підприємства	5
	2. Загальний стан бізнесу	6
	3. Споживачі	9
	4. Питання трудових ресурсів і зайнятості	11
	5. Інформація про об'єкти бізнесу	15
	6. Послуги, що надаються органами місцевої влади	16
	7. Критично важливі питання	19
	8. Загальні враження	20
V.	РЕЗЮМЕ	21

ВИВЧЕННЯ ДУМКИ ПІДПРИЄМЦІВ

I. ВСТУП

У місті Курахове у квітні-травні 2008 року було проведено вивчення думки підприємців серед основних працедавців міста. Дослідження було проведено в рамках діяльності, спрямованої на економічний розвиток громади. Мета цього опитування полягала в тому, щоб зібрати для членів Експертного Комітету з розробки стратегічного плану економічного розвитку міста Курахове корисну та достовірну інформацію стосовно думки тих, хто здійснює інвестиції і створює робочі міста у місті. Включені до опитування запитання стосувалися історії та нинішнього стану підприємств, характеру їх підприємницької діяльності, проблем кадрового забезпечення і зайнятості, інформації про наявність виробничих потужностей, про якість послуг органів влади та відносини з ними і про загальне враження про місто як місце здійснення господарської діяльності.

II. МЕТОДОЛОГІЯ

Загалом станом на 13 травня 2008 р. було завершено опитування 25 підприємств. До переліку компаній, які взяли участь в опитуванні, були включені найбільші працедавці міста, а також малі підприємства, які виконують виробничу діяльність та задіяні у сфері торгівлі та надання послуг. На 25 опитаних компаніях загалом працює 3676 робітників. Одна компанія має навколо 2000 робітників, третя понад 500. В ході опитування отримано також відповіді від 7 середніх підприємств з кількістю працівників від 50 до 250 робітників, а також 16 малих підприємств та підприємців, де працює не більше 50 робітників. У цьому звіті представлені узагальнені відповіді всіх підприємців.

Щоб стимулювати працедавців до надання повних та відвертих відповідей під час заповнення анкет, вони одержали запевнення в тому, що в цьому звіті не будуть вміщені посилання на конкретні підприємства і буде збережена конфіденційність анкет.

У відповідях учасників анкетування, що представляють різні галузі економіки (теплоенергетика, металургія та металообробка, обробна промисловість (переважно виробництво будівельних матеріалів, харчова промисловість), сфера послуг і торгівля, будівництво та транспорт) були виявлені значні відмінності, що підтверджується в багатьох проаналізованих даних. Теплоенергетика є профільною галуззю у місцевій економіці, тому інформація, надана ТОВ «Східенерго» значною мірою вплинули на загальний результат опитування підприємств та підприємців міста.

Хоча опитування 25 підприємств не може повністю відобразити думку всіх підприємницьких кіл міста Курахове, однак вони представляють значну частину місцевої економіки – традиційних працедавців, а також сектора малих і середніх підприємств, який системно зростає.

III. УЗАГАЛЬНЕНІ ВИСНОВКИ

1. У місцевій економіці спостерігається стійка тенденція розвитку традиційної галузі виробництва – теплоенергетики, представленої бюджетоутворюючим підприємством ТОВ «Східенерго». Спостерігається також стійка тенденція розвитку середнього бізнесу, який представлений широким спектром галузей економіки: обробка металу, промислове будівництво, харчова промисловість, транспорт. І що особливо важливо сьогодні, середній бізнес забезпечує сферу виробництва і навіть втілення новітніх технологій металообробки, виготовлення металевих конструкцій, промислового будівництва тощо.

Значна частина підприємств міста Курахове представлено сьогодні малим підприємництвом. В основному малий бізнес у місті представляє сьогодні сферу будівництва, харчової промисловості, торгівлі та надання послуг населенню, у тому числі житлово-комунальних.

2. Загальна кількість працівників на підприємствах – респондентах становить 3676 (порівняно з 3260 минулого року). За прогнозами на 2009 рік планується збільшити кількість робочих місць на підприємствах – респондентах до 3715 робітників. Незважаючи на те, що великі підприємства зазначають таку саму чисельність працівників і на 2009 року, за рахунок саме середнього та малого бізнесу планується збільшення чисельності робочих місць у місті Курахове. Прогнозується невелике збільшення кількості робочих місць усього на 39, що є незначною, але позитивною тенденцією.

3. Місцева економіка більшою частиною зорієнтована на вітчизняний ринок. Експорт у інші країни відсутній. Значна частина продукції, а саме 55% реалізується в інших областях України, 45% - в Донецькій області.

4. До числа позитивних результатів можна віднести те, що підприємці оцінили якість своєї робочої сили на «відмінно» - 27%, а 43% – на «добре», що свідчить про належний рівень задоволеності робочою силою. Частка «задовільних» працівників становить 21%, жоден з працівників одержав оцінку «погано». Середня зарплатня у 2007 р. зросла до 2232 грн. проти 1499 грн. у 2006р. Одинадцять підприємств відчують брак працівників робочих кваліфікацій, електрозварювальників, автослюсарів, електромонтерів, автокрановщиків, водіїв, продавців, спеціалістів інформаційних технологій, програмістів.

5. Десять із 25 підприємств планують модернізувати або вдосконалити наявні в них виробничі потужності з метою розширити свій бізнес у місті Курахове, а 7 – розглядають таку можливість. Загальна сума інвестицій на підприємствах – респондентах може скласти **64 113 000** грн., при цьому планується створити **149** робочих місць. Ні одне підприємство не вирішує однозначно перенести свій бізнес до інших адміністративно-територіальних одиниць і це є позитивним показником для міста Курахове.

6. Загалом, якість послуг місцевих органів влади була оцінена в середньому на 2,06 за 4-бальною шкалою, де найвищим балом є «1». Серед проблем, які були названі підприємцями, як такі, що потребують вирішення, перше місце посіла утримання доріг (11 респондентів показали на цю проблему). На другому місці – житлове будівництво (13 респондентів). Серед коментарів респонденти зазначали відсутність житлового будівництва у місті Курахове. Третє місце за рейтингом посіла послуга – «збирання та вивезення сміття» (2 респонденти). Було зазначено також наявність проблем в сфері розвитку інфраструктури та охороні правопорядку.

7. Шість із 25 підприємців оцінили якість роботи місцевих органів влади на «відмінно», вісім – на «добре», вісім – на «задовільно». Дві відповіді надали негативну оцінку роботі

місцевих органів влади, тобто «незадовільно». Одна відповідь була нейтральною, тобто «немає думки».

8. Думки підприємців Курахово про бізнес-клімат у цьому місті були менш задовільними. Жодний підприємець не оцінив місто, як місце для ведення бізнесу на «відмінно», дев'ять респондентів вважають місто «добрим», а одинадцять – «задовільним». Чотири підприємці оцінили місто на «погано». Один підприємець зазначив, що у нього немає з цього приводу думки. Коментарі виявилися дуже рідкими серед відповідей респондентів. Найбільш позитивними чинниками підприємці виділяють: вигідне географічне місцезнаходження, близькість обласного центру – міста Донецька, наявність транспортної автомагістралі, наявність людських ресурсів, позитивне відношення з боку місцевих органів влади. До негативних чинників підприємці відносять наступні фактори: близькість обласного центру, який відтягує робочу силу, низька купівельна спроможність населення, знос комунальної інфраструктури. Підприємці поділяють думку про те, що місцева економіка може змінитися на краще завдяки поліпшенню стану навколишнього середовища, ефективній місцевій співпраці (розвиток МСП), покращенню комунальної інфраструктури. Однак багато хто вважає дуже важливими й окремі аспекти якості життя (якість життя, будівництво житла, підготовка і перепідготовка робочої сили тощо).

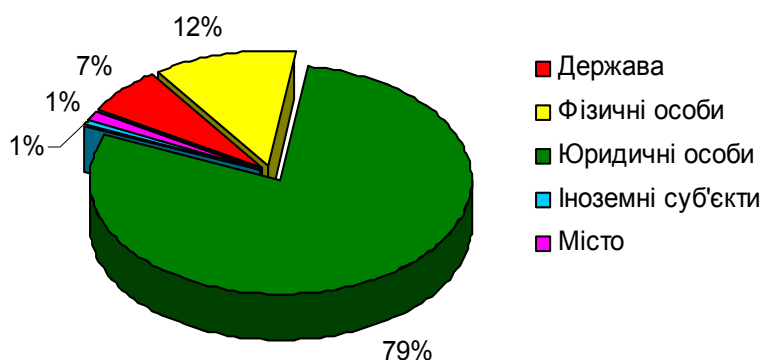
IV. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

1. Статус підприємств

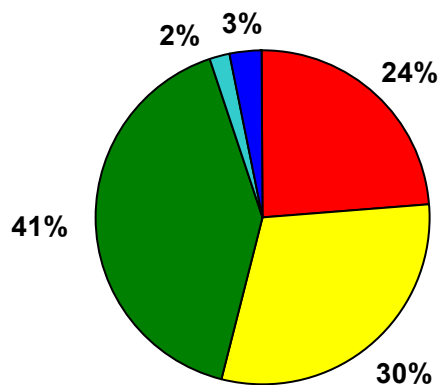
Сімнадцять із 25 підприємств були засновані після 1990 р. Значна частина новостворених підприємств – це переважно малі середні підприємства різних галузей економіки. Серед новостворених малих підприємств є підприємства, які представляють сферу виробництва, а саме металургія, будівельних матеріалів, металевих конструкцій та харчової галузі. Традиційна галузь міста представлена теплоенергетикою. 91% власності опитаних респондентів належить юридичним і фізичним особам – резидентам України, 1% - знаходиться у комунальній власності територіальної громади міста Щастя. Понад 7% власності належить державі. Іноземний капітал представлений 1% (дивись графік 1).

Низький відсоток державної власності свідчить про незалежну політику ведення бізнесу на місцевому рівні від державних політичних рішень. Місцевий бізнес зорієнтований на ринкові механізми та здебільшого залежить від вдосконалення внутрішньої системи менеджменту та стимулювання виробництва.

Графік 1. Структура власності (загалом)

Графік 2. Структура власності (малі та середні підприємства)

Однак, аналіз структури власності показує, що державна власність присутня навіть в структурі малих та середніх підприємств (без врахування бюджетоутворюючих підприємств) досить значною частиною. Що є дивним явищем у порівнянні із іншими містами України, які приймали участь у реалізації проекту «Економічний розвиток міст». Іноземний капітал представлений в структурі власності малих та середніх підприємств, хоча і невеликою часткою.

2. Загальна інформація про підприємства в цілому

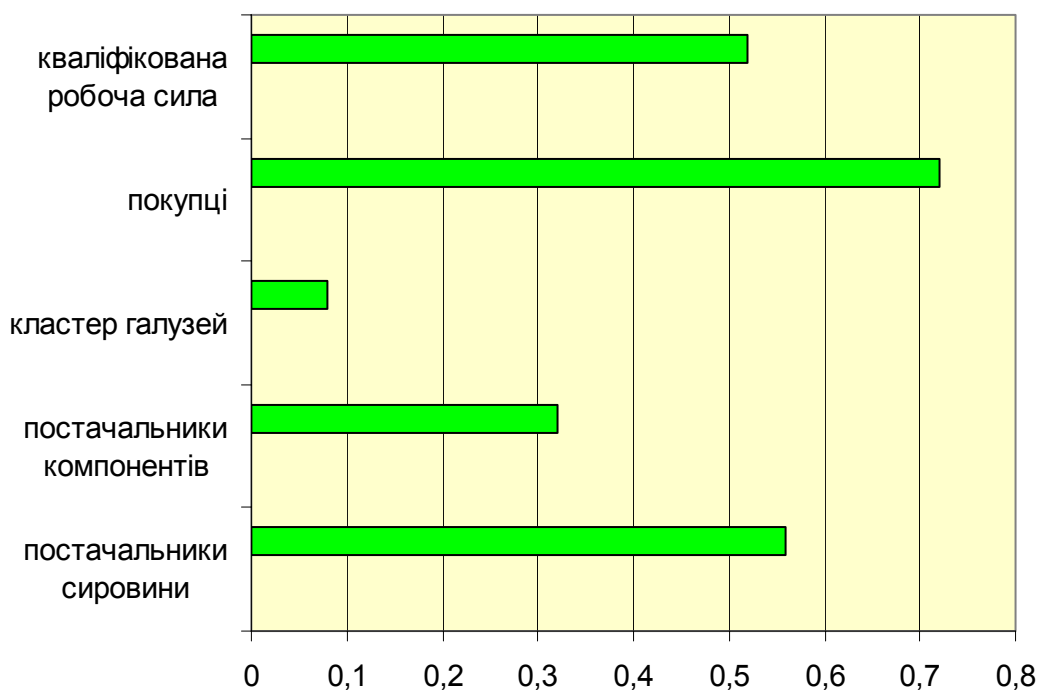
Дуже важливе місце в місцевій економіці належить бюджетоутворюючому підприємству теплоенергетики та металургійному підприємству, які є головними працедавцями для місцевої робочої сили. Значна частина місцевої економіки представлена середніми та малими підприємствами, які працюють у сфері обробної промисловості (обробка металу, харчова промисловість, виробництво будівельних матеріалів), промислове будівництво, транспорт, сфера торгівлі та послуг

Місцева економіка зорієнтована на ринок України. Тільки великі підприємства окрім Донецької області постачають свої товари і послуги на ринок інших областей України (60% збуту). Усі малі підприємства та більша кількість середніх підприємств працюють на ринку Донецької області. Тільки одне підприємство зазначило про збут до інших країн світу понад 30 відсотків виробленої продукції.

Дослідження виявило, що більшість підприємств демонструють зростання обсягів продажів товарів та послуг. Новим явищем місцевої економіки є різноманітна група середніх підприємств у сфері виробництва будівельних матеріалів, металообробки, промислового будівництва та харчової промисловості. Створені місцевими підприємцями після 1990 р., вони впроваджують в практику новітні технології виробництва і забезпечують продукцією ринок Донецької області, інших областей України і навіть експортують продукцію до інших країн світу.

Наявність покупців продукції та послуг є для 72% компаній однією з головних причин розміщення бізнесу саме у місті Курахове. Наступним пріоритетним фактором є постачальники сировини (56%), потім за рейтингом розташовується фактор наявності кваліфікованої робочої сили (52%) (див. графік 3).

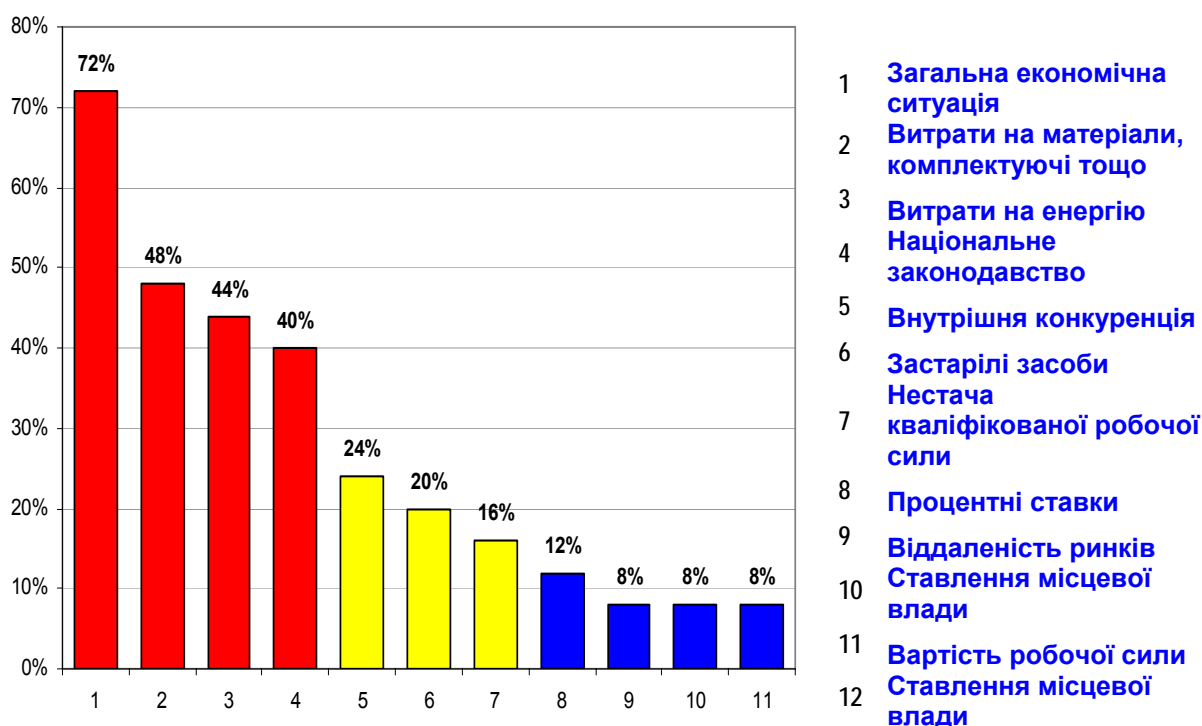
Графік 3. Фактори розміщення підприємств у м. Курахове

Вивчення думки підприємців

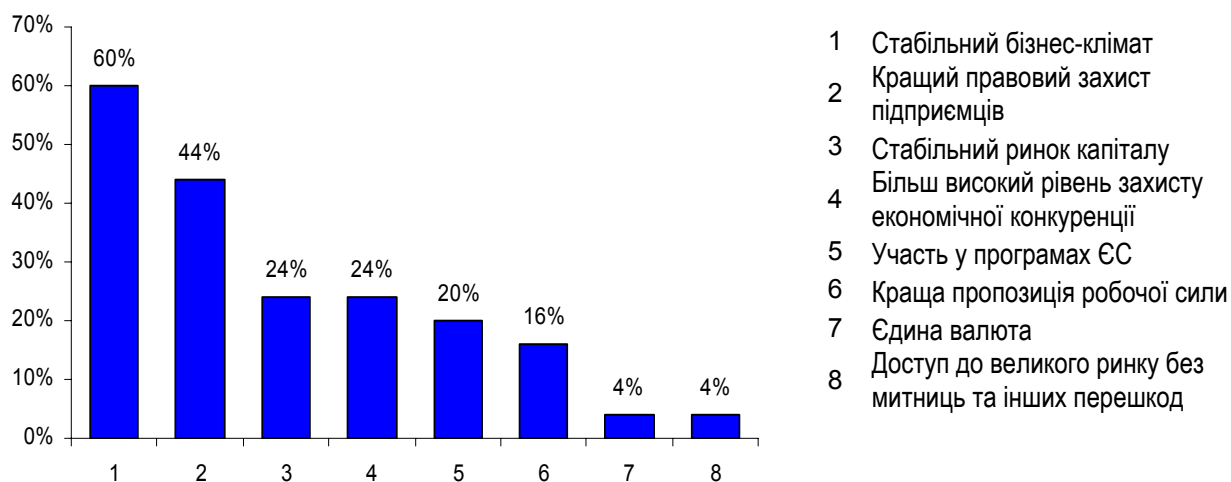
Підприємців попросили назвати чинники, які справляють негативний вплив на їхній розвиток – зараз і в майбутньому (див. графік 4). У порядку пріоритетності це такі чинники: (1) загальна економічна ситуація є найважливішим фактором; його назвали 80% підприємств; (2) витрати на матеріали, комплектуючі тощо – 48% підприємств. (3) Недосконале національне законодавство та висока внутрішня конкуренція, як і (4) процентні ставки створюють перешкоди для 36% підприємств. (5) витратами на енергію занепокоєні 28% підприємств. (6) Нестача кваліфікованої робочої сили (28%), (7) вартість робочої сили (16%), (8) застарілі засоби (16%), ставлення місцевої влади (16%) – ці чинники є значною проблемою для підприємств малого, середнього та крупного бізнесу. (8) Недоступність фінансування (8%), (9) трата ринків у колишньому СРСР (4%) в меншій мірі зазначаються як перешкоди. Тенденція визначення чинників, які перешкоджають розвитку підприємств є однаковою як у структурі малих, середніх, крупних підприємств, так і у розрізі різних галузей промисловості.

Графік 4. Перешкоди, які заважають подальшому розвитку

Перспективи більш тісної співпраці з Європейським Союзом / вступу до ЄС сприймаються здебільшого байдуже, підприємці більше вказують на наявність негативних наслідків цього процесу. Основними перевагами процесу інтеграції підприємці вважають більш стабільний бізнес-клімат (60%), кращий правовий захист підприємців (44%), більш високий рівень захисту економічної конкуренції та стабільний ринок капіталу (24%), участь у програмах ЄС (20%) та краща пропозиція робочої сили (16%) (графік 5).

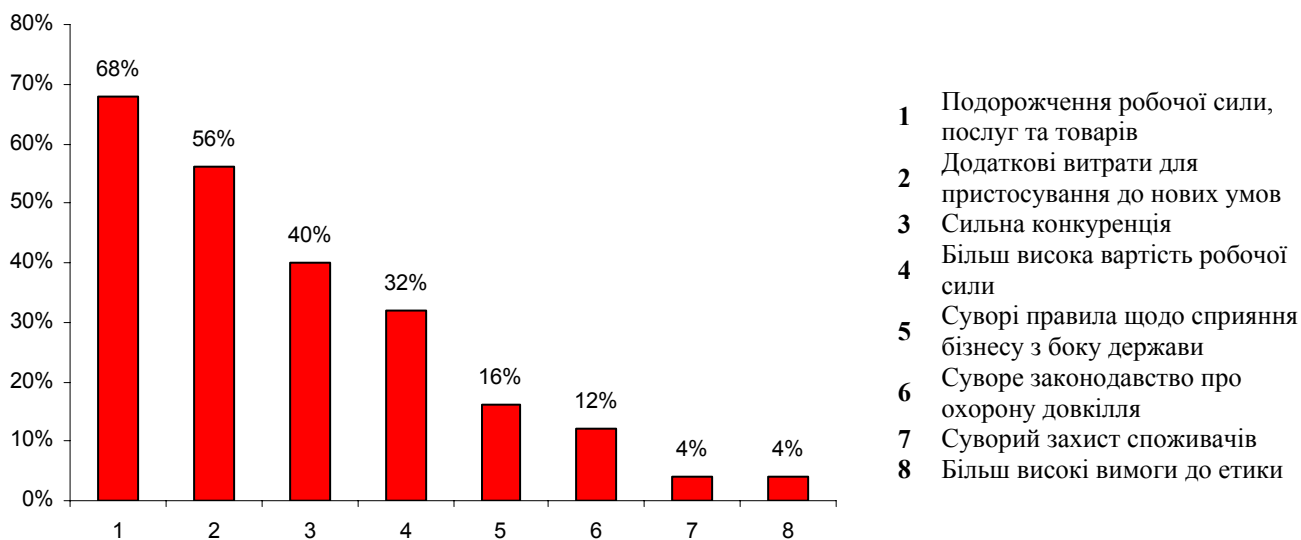
Графік 5. Переваги вступу України до ЄС

- 1 Стабільний бізнес-клімат
- 2 Кращий правовий захист підприємців
- 3 Стабільний ринок капіталу
- 4 Більш високий рівень захисту економічної конкуренції
- 5 Участь у програмах ЄС
- 6 Краща пропозиція робочої сили
- 7 Єдина валюта
- 8 Доступ до великого ринку без митниць та інших перешкод

З іншого боку, євроінтеграційні процеси призведуть до негативних факторів, які вплинуть на розвиток бізнесу. **По-перше**, подорожчає робоча сила, товари та послуги – вважають 68% респондентів, **по-друге**, необхідно нести додаткові витрати для пристосування до нових умов (56%). Наступними за рейтингом негативними факторами є сильна конкуренція (40%), більш висока вартість робочої сили (32%), суворі правила щодо сприяння бізнесу з боку держави (16%) та суворе законодавство про охорону довкілля (12%).

Графік 6. Перешкоди після вступу України до ЄС

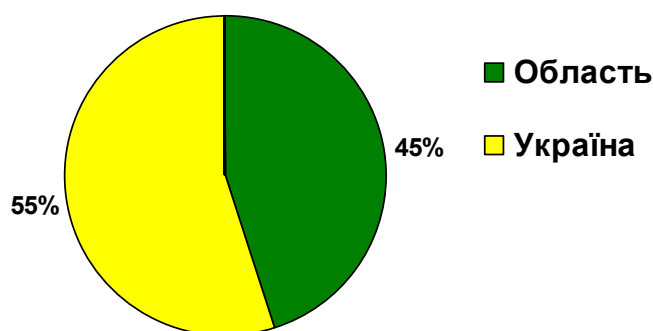
- 1 Подорожчення робочої сили, послуг та товарів
- 2 Додаткові витрати для пристосування до нових умов
- 3 Сильна конкуренція
- 4 Більш висока вартість робочої сили
- 5 Суворі правила щодо сприяння бізнесу з боку держави
- 6 Суворе законодавство про охорону довкілля
- 7 Суворий захист споживачів
- 8 Більш високі вимоги до етикетки

3. Споживачі

Двадцять п'ять представників бізнесу погодилися поділитися інформацією про обсяги збуту, а також географічний розподіл своїх клієнтів (графік 7). П'ять підприємств повідомили, що вони забезпечують товарами та послугами споживачів інших областей України (55% загального обсягу збуту). Двадцять чотири підприємства та підприємці працюють на ринку Донецької області, що складає 45% загального обсягу збуту.

Тільки одне підприємство зазначило, що експортує товари та послуги в інші країни світу, при цьому експортування товару розпочалося тільки у 2008 році. Ці показники свідчать про те, що місцеві підприємства потенційно більше зорієнтовані на внутрішній ринок України та Донецької області. Малі підприємства майже (100% збуту) працюють на місцевих споживачів.

Графік 7. Ринки збуту підприємств місцевої економіки (загалом)

Більшість підприємств очікують стійкого підвищення обсягів продажів (у середньому 23,8 %) у 2008 р. Малі підприємства очікують стійкого підвищення обсягів продажів (у середньому 27,7 %) у 2008 р. Середній показник обсягів продажів підприємств-респондентів у розрахунку на одного працівника налічує 527560 грн., що свідчить про необхідність подальшого нарощування продуктивності. Для малих підприємств цей показник нижчий і складає 131660 грн.

Жодна компанія не планує зменшення обсягів виробництва.

4. Працівники і робоча сила

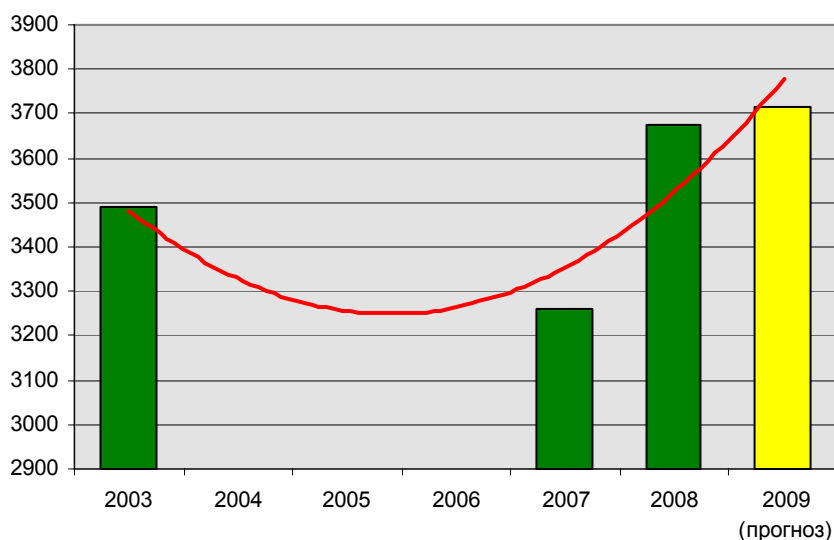
Загальна кількість штатних працівників, зайнятих на 25 підприємствах, включених до опитування, складає 3676 осіб; динаміка зайнятості така: п'ять років тому цей показник становив 3488, а торік – 3260. Таким чином, ми бачимо тенденція різкого збільшення

Вивчення думки підприємців

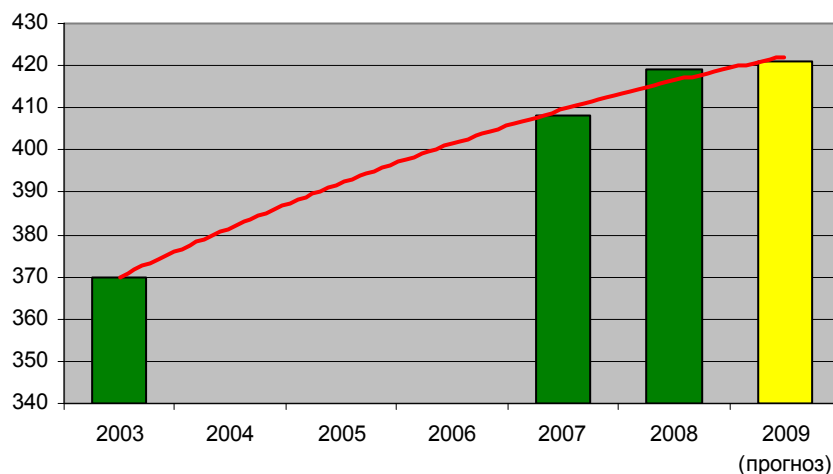
кількості робочих місць відбулася саме у 2008 році. Це пов'язано із запуском нових виробництв та потужностей саме у сфері середнього бізнесу. Прогнозний показник зайнятості населення на 2009 рік планується ненабагато збільшити саме за рахунок малого та середнього бізнесу. В той час, як бюджетоутворюючі підприємства майже не планують створити додаткову кількість штатних працівників по прогнозу на 2009 рік.

Таким чином, рушійною силою створення робочих місць є малі та середні підприємства, які тільки починають створюватися у місті Курахове.

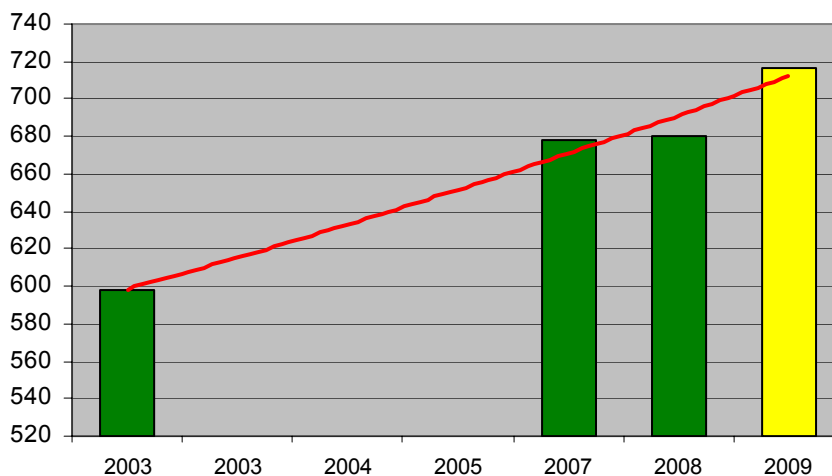
Графік 8. Тенденції щодо зайнятості (загалом)

Графік 9. Тенденції щодо зайнятості (малі підприємства)

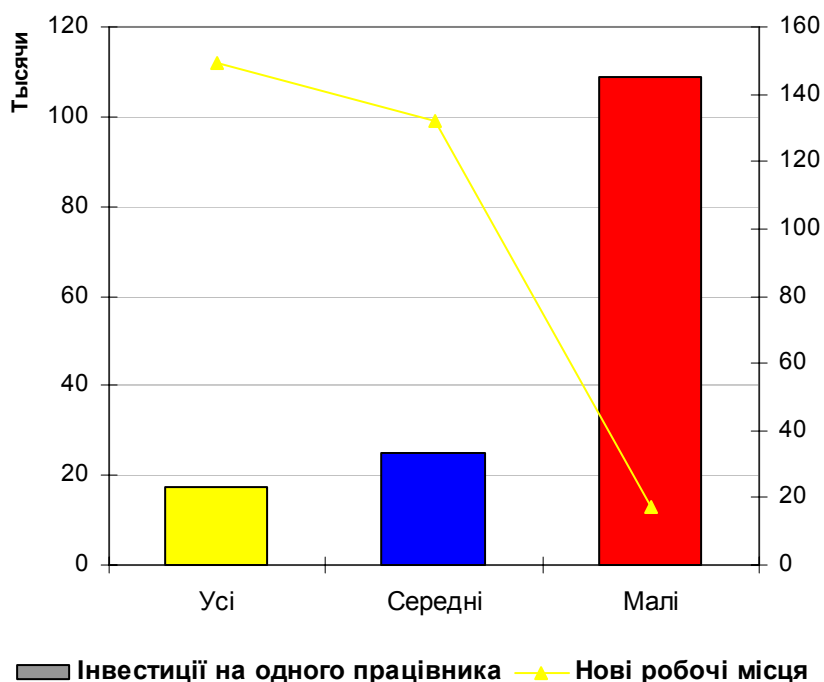
Графік 10. Тенденції щодо зайнятості (середні підприємства)

На запитання про майбутню зайнятість підприємці відповіли, що планують створити 149 нових робочих місць. Кількість створюваних робочих місць зазначають малі та середні підприємства. Це відбудеться по прогнозам на 2009 – 2012р.

Хоча крупні підприємства не планують створення додаткових робочих місць у наступному році, але ж інша тенденція присутня із вкладенням інвестицій у виробництво. Підприємства планують на 2009 – 2012 роки вкласти інвестицій у виробництво 64 113 000 грн. і створити у зв'язку із цим тільки 149 робочих місць. Обсяг інвестицій на одного працівника та створення нових робочих місць у сферах бізнесу показано на графіку 11.

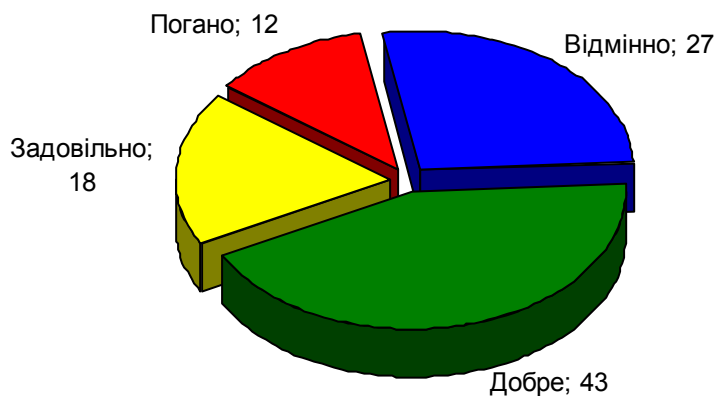
Графік 11. Тенденція інвестування та створення робочих місць

Вивчення думки підприємців

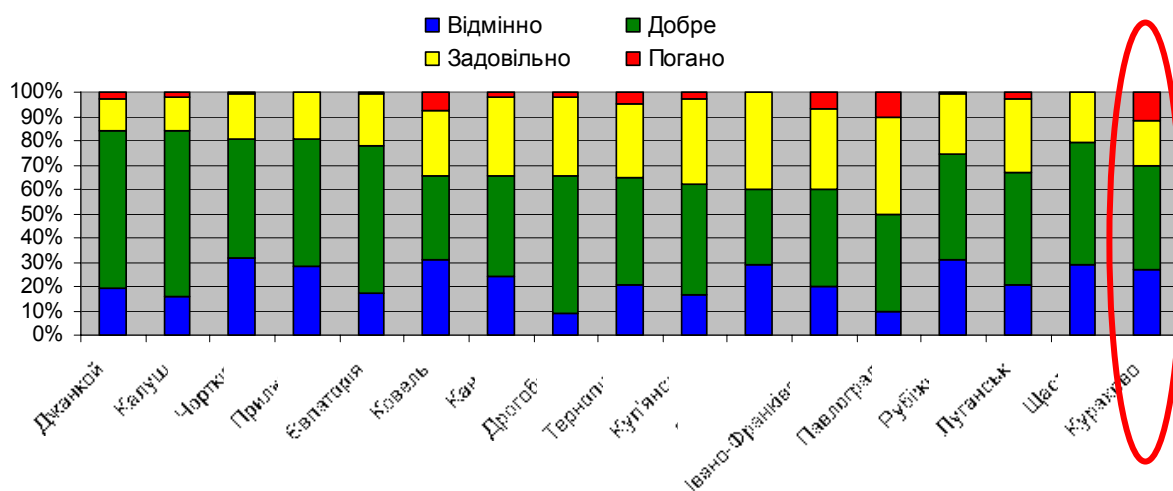
У 2008 р. середня кількість працівників в розрахунку на одне підприємство з числа включених до дослідження склала 147, тоді як у 2003 р. цей показник становив 140. Відповідно до наявних тенденцій, наступного року він зросте до 149. Одержані дані, що стосуються питань зайнятості, також свідчать про необхідність урівноваженого підходу при здійсненні зусиль, спрямованих на стимулювання розвитку місцевої економіки.

Графік 12. Ступень задоволення якістю робочої сили

Рівень задоволення працедавців якістю робочої сили на середньому рівні. Загалом, 27% працівників оцінюються на відмінно, 43% – добре, 18% – задовільно. 12% підприємств оцінили якість робочої сили на «погано» (графік 12). Важливо розробляти комплексні підходи до навчання, підготовки та перепідготовки робочої сили, оскільки значна частка її не задовольняє потребам місцевих товаровиробників.

Графік 13. Ступень задоволення якістю робочої сили у порівнянні із 16 містами України

Середньомісячна зарплатня, яку фактично виплачують на підприємствах, які взяли участь в опитуванні, на кінець 2007 року в середньому складає 2232 грн., тоді як у 2006 р. вона становила 1633 грн. Зарплатня в місцевій економіці варіює від 320 до 2800 грн. на місяць.

Попри середній рівень задоволеності якістю робочої сили, 11 підприємств відчувають нестачу кваліфікованої робочої сили, або очікують проблеми такого роду в майбутньому. Кваліфіковані робочі спеціальності, кваліфіковані технічні працівники – називалися найчастіше як такі, що їх бракує (зараз або потенційно).

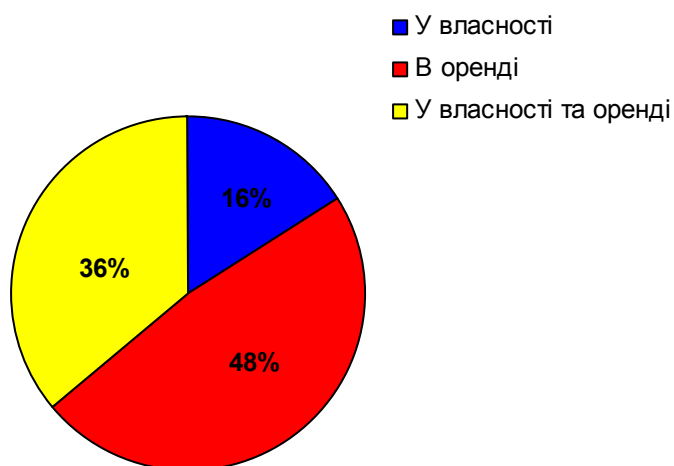
Серед негативних результатів дослідження можна назвати те, що тільки два підприємства повідомило про наявність на них науково-дослідницьких відділів із загальною чисельністю 8 працівників. Показник, який характеризує готовність підприємств та пошуки механізмів втілення інноваційних технологій досить низький.

5. Інформація про наявність виробничих потужностей для підприємницької діяльності

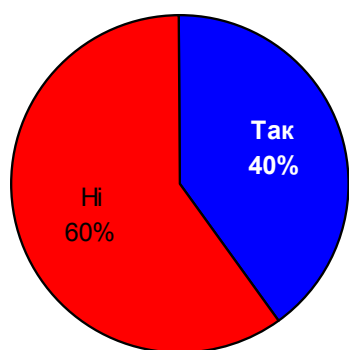
Ситуація у цій сфері видається задовільною (див. графік 14). Як правило, підприємства володіють спорудами (або орендують їх) і мають право на землекористування.

Графік 14. Інформація щодо нерухомості

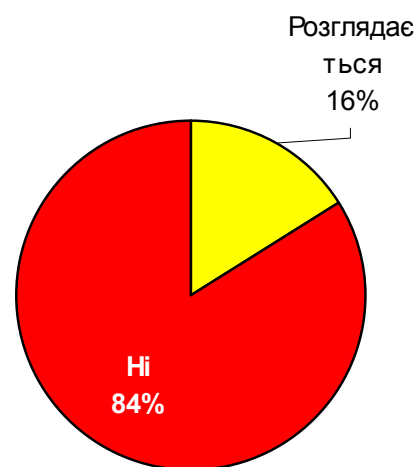
Майно у власності чи оренді

Здача в оренду чи продаж

Майно для розширення

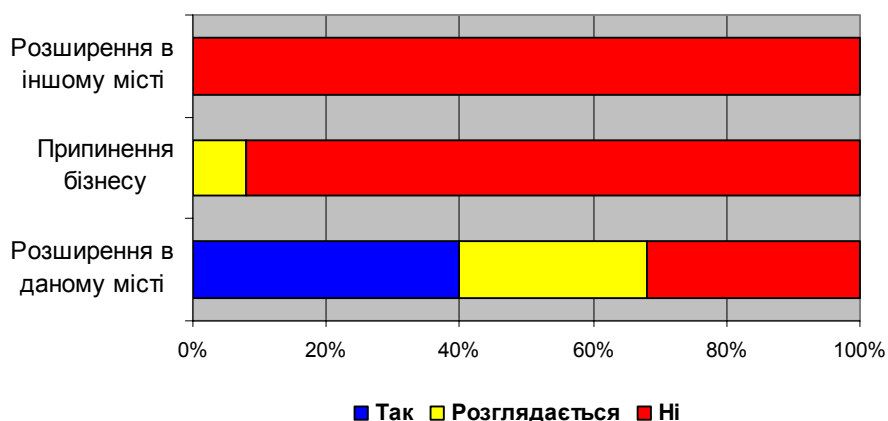

Однак вже сьогодні 60% підприємств відчувають недостаток земельних ділянок/приміщень для розширення бізнесу. В той же час 8% підприємств готові надати надлишок площі в оренду або продати, 12% розглядають таку можливість.

Жодне підприємство не планує перенести бізнес із міста і тільки чотири підприємства розглядають таку можливість у майбутньому.

21 підприємство із 25 не планують надавати в оренду чи продавати землю чи споруди. Таким чином, недостатність земельних ділянок/приміщень у майбутньому може стати серйозною проблемою подальшого розвитку бізнесу у місті Курахове.

Графік 15. Інформація про інвестиції

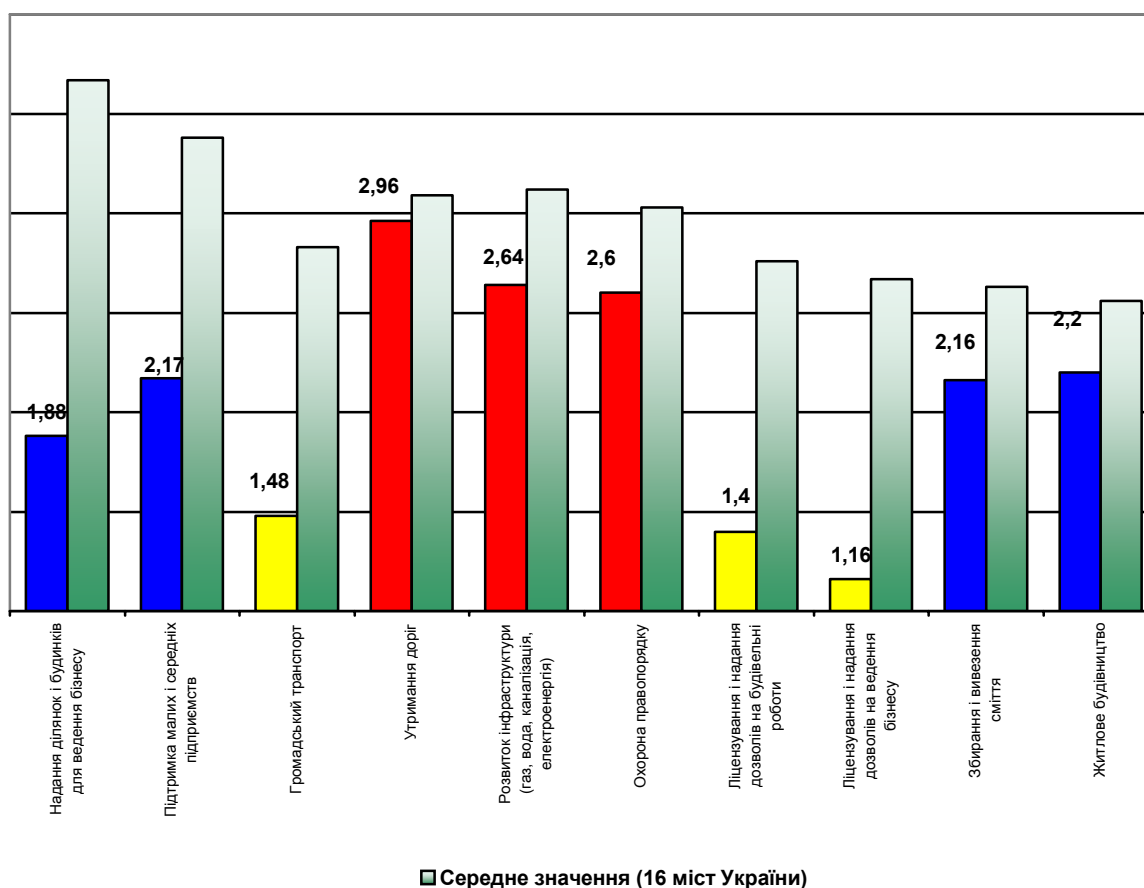

Нинішня якість будівель і технологій видається не дуже високою, саме тому підприємства планують інвестиції в розвиток виробничих потужностей. 9 підприємств планують модернізувати або покращити наявні виробничі приміщення і/або технології, переважно в наступні кілька років. Планується інвестувати близько 64 113 00 грн. і створити 149 нових робочих місць. Однак, деякі підприємства не надали інформації про свої інвестиційні плани, тому насправді інвестиційна діяльність може виявитися вищою.

6. Послуги органів влади та відносини з ними

Підприємствам було запропоновано оцінити за 4-бальною шкалою (1 – відмінно; 4 – погано) дев'ять послуг, які надаються їм органами місцевого самоврядування міста. В середньому ці послуги одержали середню оцінку – 2,06 (див. графік 16). Найбільший рівень задоволення був висловлений щодо такої послуги «ліцензування і надання дозволів на ведення бізнесу» (1,16), на другому місці послуга «ліцензування і надання дозволів на будівельні роботи» – (1,4), на третьому місці «громадський транспорт» (1,48). Найменший рівень задоволення отримала послуга «утримання доріг» (2,96), потім «Розвиток комунальної інфраструктури» (2,64), «охорона правопорядку» (2,60) і «житлове будівництво» (2,20).

Графік 16. Послуги органів місцевого самоврядування

Вивчення думки підприємців

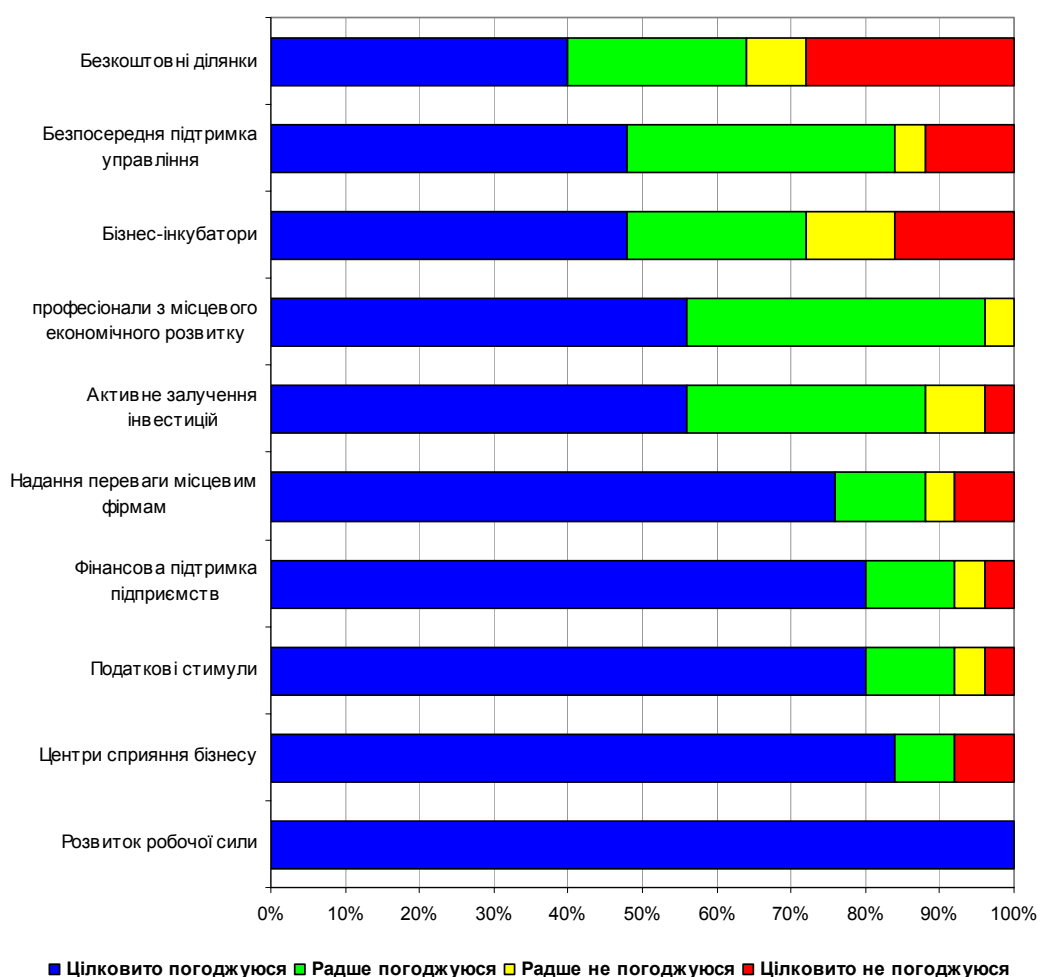
Результати оцінки були доволі рівномірними та збалансованими, і відмінності в оцінці різними підприємцями цих послуг були незначними.

В той же час, відповіді на запитання «У яких з цих послуг найбільше хотілося б побачити поліпшення?» вказують на розвиток комунальної інфраструктури в першу чергу, утримання доріг та житлове будівництво. Ці три сфери є явними «рекордсменами». Крім цих сфер, багато підприємців наголошують на необхідність запровадження механізму на місцевому рівні підтримки малого та середнього бізнесу.

Поряд із цим, підприємцям було запропоновано назвати, які послуги мають надавати місцеві органи влади (та відділ економічного розвитку) суб'єктам підприємницької діяльності, котрі працюють у місті Курахово. Графік 17 показує, що підприємці активно вітають майже всі види підтримки, запропоновані їм на вибір. Всі підприємства підтримують розвиток робочої сили. На другому місці за рейтингом – наявність професіоналів з місцевого економічного розвитку, потім центри сприяння бізнесу та фінансова підтримка підприємств.

Низький рівень підтримки отримали такі позиції, як надання безкоштовних ділянок та утворення бізнес-інкубаторів. На відміну від інших східноєвропейських країн, місцеві підприємці майже не підтримують ідею будівництва і надання безкоштовних ділянок – вони не вбачають гарантій того, що ті, хто отримав би ці субсидії, справді почали б створювати нові робочі місця.

Графік 17. Послуги, що надаються Департаментом економічного розвитку

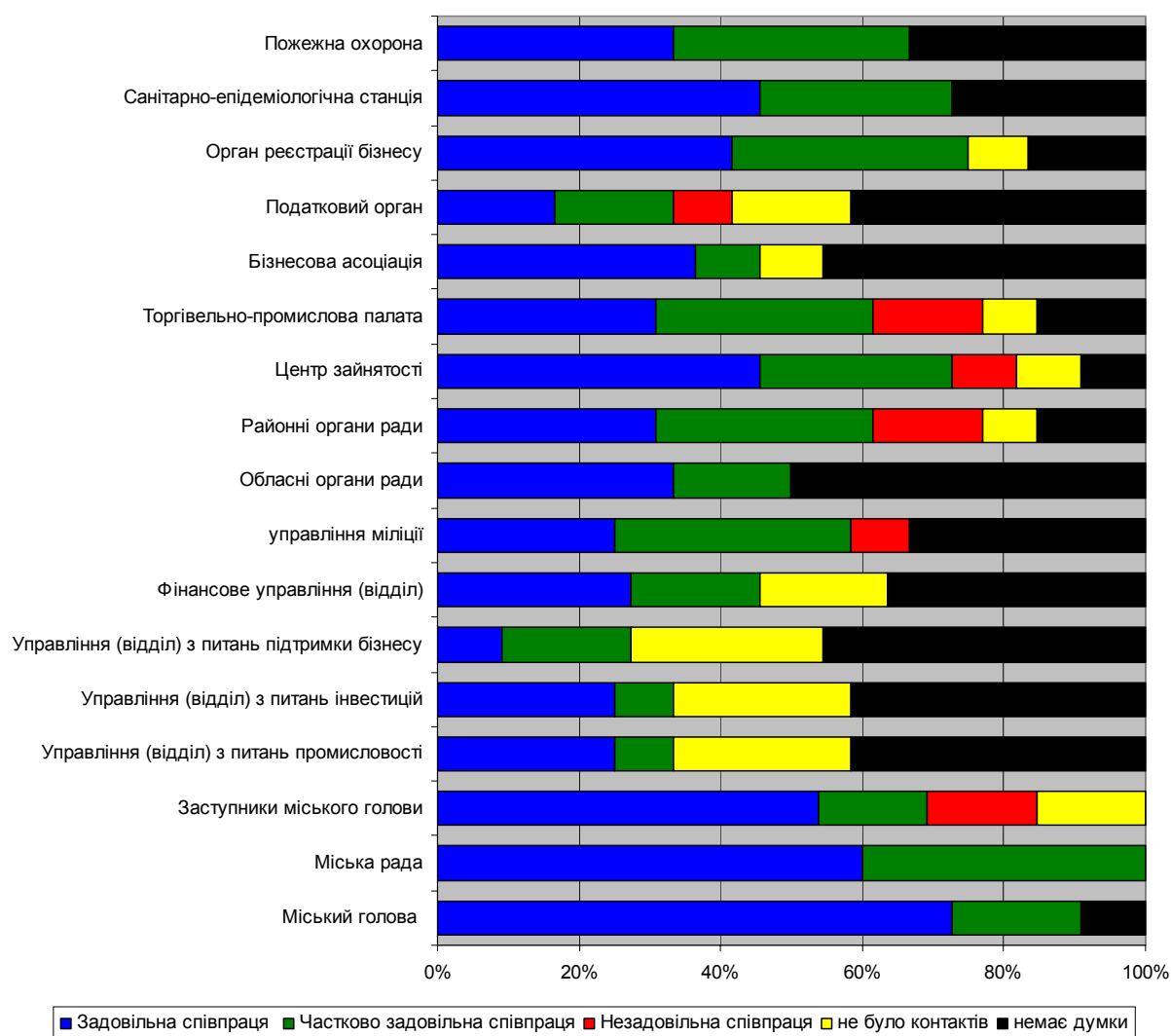
Вивчення думки підприємців

Підприємці оцінювали також контакти з посадовими особами та організаціями органів влади. Як видно з даних, наведених на графіку 18, результати є не досить позитивними. Дуже багато було надано відповідей «не було контактів», або «Немає думки». Це говорить про те, що або підприємці надавали невідверті відповіді, у зв'язку з небажанням говорити про негативні оцінки, або дійсно були відсутні контакти, що вказує на низький рівень співпраці влади та бізнесу на місцевому рівні.

Органи реєстрації бізнесу, пожежна охорона та санітарно-епідеміологічна станція одержали досить високі оцінки. Податковий орган було оцінено більш негативно. Позитивну оцінку отримали також міський голова, заступники міського голови та міська рада. Опитування свідчить про обмеженість контактів підприємців з відділом з питань інвестицій, управлінням з питань підтримки і розвитку бізнесу, фінансовим управлінням (відділом), бізнесовою асоціацією, а також торговельно-промисловою палатою.

Багато коментарів, які зробили підприємці щодо проблем при контактах з органами влади, можна узагальнити в одному реченні: «Надто багато бюрократії, корупційна зацікавленість у винесенні рішень, довга процедура розгляду рішень, відсутня співпраця».

Графік 18. Контакти з органами влади

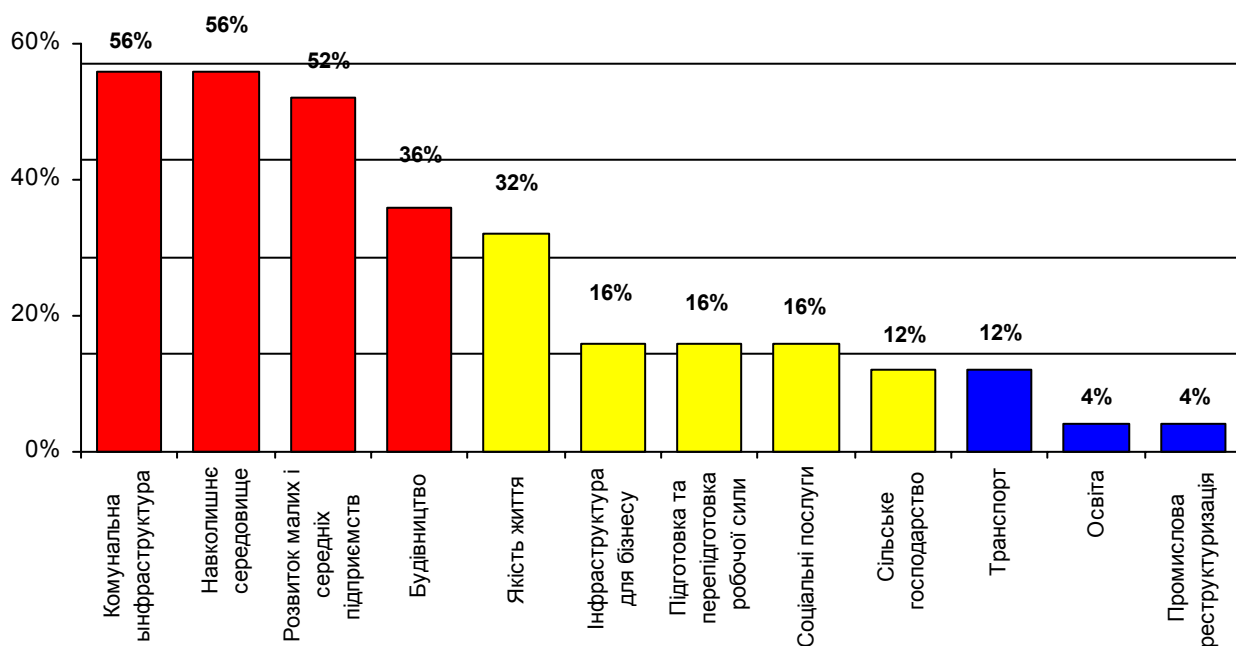

7. Критично важливі питання

Коли підприємцям було запропоновано вибрати не більше трьох найкритичніших першочергових питань, на яких слід зосередити увагу в стратегічному плані міста, вони дали такі відповіді:

- Навколишньому середовищу та комунальній інфраструктурі віддано **56%** голосів - це питання одержало найбільшу підтримку як з боку представників крупного так малого та середнього бізнесу;
- Розвиток МСП (**52%**) – це питання за рейтингом посіло друге місце;
- Будівництво житла (**36%**);
- Якість життя (**32%**);
- Інфраструктура для бізнесу, підготовка та перепідготовка робочої сили, соціальні послуги (**16%**);

Графік 19. Критично важливі питання

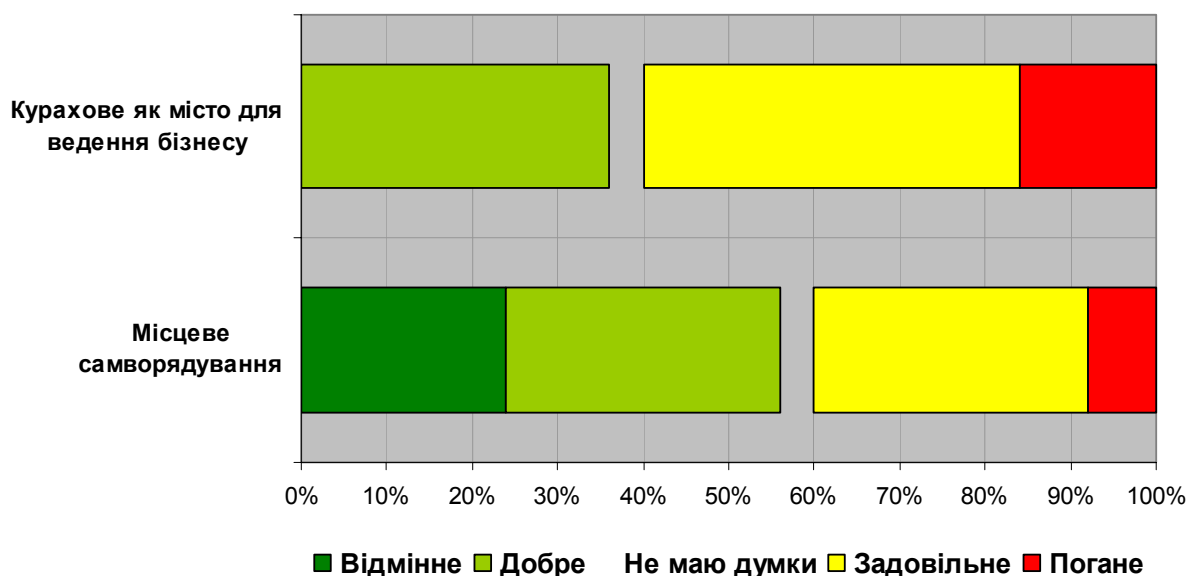

Зовсім не отримали голосів питання розвитку наукових досліджень та розробок.

9. Загальні враження

Підприємцям було запропоновано поділитися своїми загальними враженнями від роботи органів місцевого самоврядування міста Курахове. Шість із 25 підприємців оцінили якість роботи місцевих органів влади на “відмінно”, вісім – на “добре” і вісім – на “задовільно”. Два підприємці поставили роботі органів влади міста оцінку "погано". Погляди на бізнес-клімат міста Курахове були менше позитивними. Жоден респондент не оцінив місто на “відмінно”, дев’ять вважають Курахове “добрим” місцем для бізнесу, а одинадцять – “задовільним”. Чотири підприємці оцінили бізнес-клімат на «погано». Один підприємець взагалі не надав ніякої оцінки.

Графік 20. Загальна думка

Серед прикладів позитивних аспектів бізнес-клімату міста Курахове, наведених підприємцями, найчастіше згадувалися такі:

- Вигідне географічне розташування міста – близькість обласного центру та наявність автомагістралі;
- Місьцеве самоврядування готове для співробітництва з бізнесом;

Негативні чинники, названі підприємцями Курахове, переважно стосувалися якості законодавства, яке становить загальну проблему. Серед проблем, пов’язаних із даним місцем ведення бізнесу, підприємці назвали такі:

- Близькість обласного центру, який перетягує на себе робочу силу, інші ресурси ;

Вивчення думки підприємців

- Високий рівень конкуренції на місцевому ринку;
- Відсутність координації серед підприємців міста;
- Недосконале національне законодавство;
- Низький рівень платоспроможності населення

V. РЕЗЮМЕ

Це дослідження бізнес-клімату відображає акумульовані думки підприємницької громади Курахово. Її колективне ставлення до міських органів влади матиме значний вплив на те, чи відбуватиметься зростання його економіки, чи вона зазнає стагнації або спаду. Цей звіт допоможе експертному Комітету з розробки стратегічного плану економічного розвитку в його роботі і буде корисним для місцевих органів влади в їхніх зусиллях, спрямованих на підтримання та покращення бізнес-клімату міста.

Працівники проекту “Економічний розвиток міст” хотіли б висловити вдячність усім працедавцям, які поділилися своїми думками і надали корисну інформацію, а також усім членам експертного Комітету стратегічного розвитку, які приділили свій час проведенню опитування.